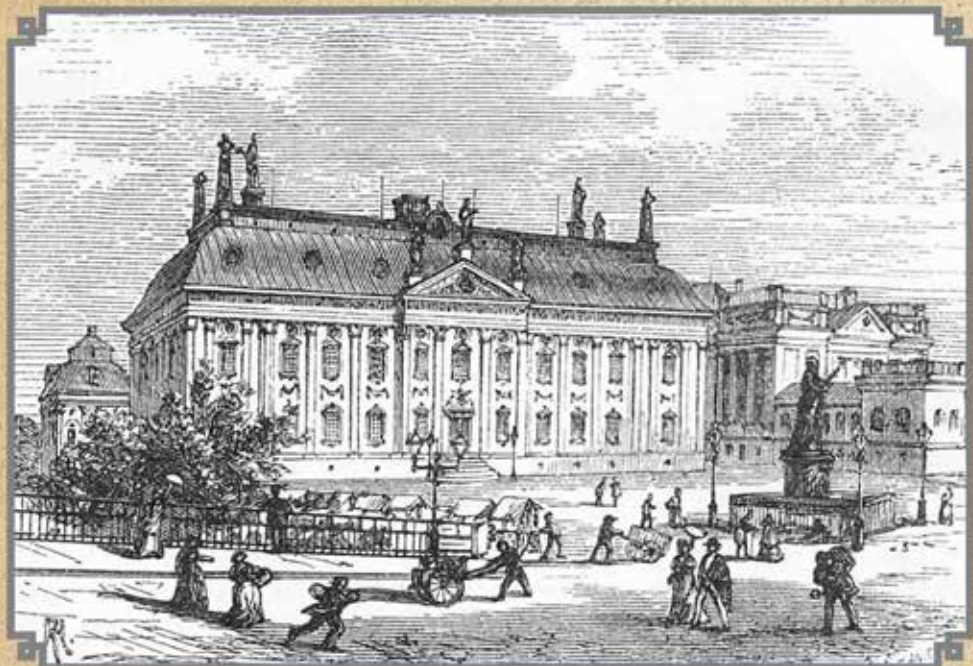

Skildring av Riddarhuset

Återutgivning av text från 1884

En publikation från
e-boksbiblioteket.se

Skildring av Riddarhuset

– Återutgivning

av text från 1884

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-410-1

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du veta mer om en av Stockholms mest historiska byggnader – Riddarhuset.

Under en stor del av landets historia var det här centrum för den politiska verksamheten.

Här får du en kort beskrivning av dess arkitektoniska och konstnärliga historia.

Den här texten publicerades ursprungligen år 1884 i tidskriften ”Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok” med rubriken ”Riddarhuset”. Texten publicerades anonymt.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Skildring av Riddarhuset i Stockholm

Den här texten publicerades ursprungligen år 1884 i tidskriften "Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok" med rubriken "Riddarhuset". Texten publicerades anonymt.

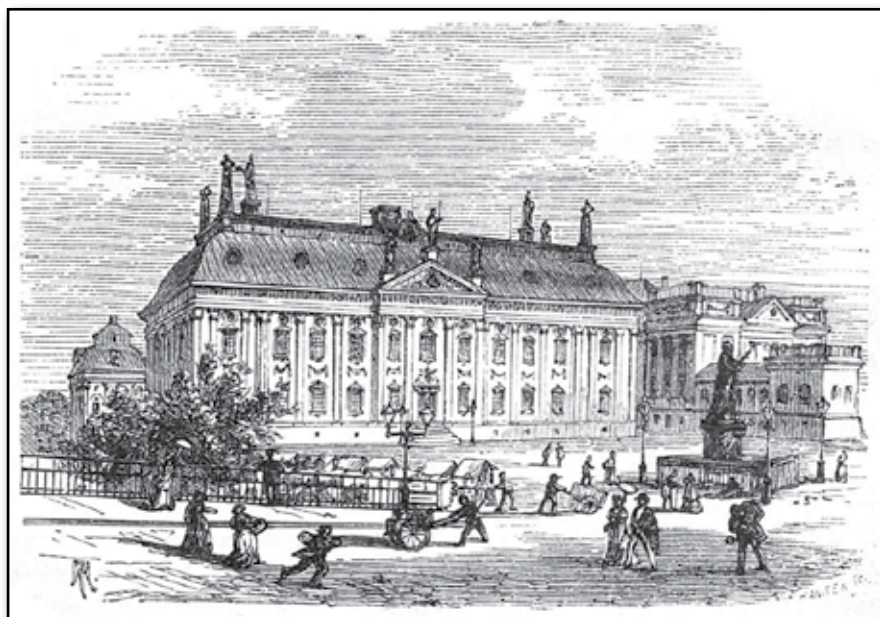
Det svenska riddarhuset, en ibland Stockholms stads vackraste och vårt lands minnesrikaste, monumentala byggnader, uppfördes, efter ritning af Simon de la Wallée, 1648—1670. Framför södra façaden står, på Riddarhustorget, *Gustaf Wasas* staty, modellerad af Sergels lärare, Pierre l'Archevecque, och upprest af adeln samt aftäckt midsommarsaftonen 1773, på 250:de årsdagen af Gustaf Wasas intåg i Stockholm. Enligt ett, af adeln i i år fattadt beslut skall Axel Oxenstiernas bildstod uppresas framför riddarhusets norra façad, åt sjösidan, mellan de efter ritning af Edelsvärd, i samma stil som hufvudbyggnaden, år 1871 uppförda, tvänne flyglarne.

Riddarhussalen, med plafondmålning af Ehrenstrahl och väggarna prydda med de å riddarhuset introducerade, grefliga, friherrliga och adliga ätternas vapensköldar, är ett ibland de ståtligaste och mest imponerande samlingsrum man kan få se. Adeln hade der, såsom

riksstånd, sin *första* sammankomst vid 1680 års riksdag och sin *sista* vid 1865—66 årens.

Sedan det nya representationsförslaget blifvit, den 7 December 1865 af Ridderskapet och adeln, och dagen derpå af Presterståndet godkändt, yttrades, i nästföljande plenum på riddarhuset, utaf en af *de 294 reservanterna* inom adeln, bland andra, följande tänkvärda ord:

»För första gången helsar jag i dag den unga Svea, jag gör det med vemod, ty jag älskade hennes moder, som i går jordades, och under hvars medeltidsdrägt ett Svenskt, ett ungdomsfriskt hjerta alltid klappade. Jag gör det med oro, kanhända därför, att jag icke känner henne så väl som jag kände den gamla. I alla händelser är hon ung; kanske skola hennes första steg blifva stapplande; det är då vår pligt att stödja henne, och vi skola göra det kärleksfullt; kanske behöfver hon ännu en uppfostran; det är då vår pligt att gifva henne den, och vi skola göra det ömt, men allvarligt, så att hon en gång för våra efterkommande må blifva hvad den hädangångna varit för oss, att hon må blifva, icke blott älskad, som den gamla, utan äfven såsom hon lycklig, stark och fri.»

Riddarhuset.

Viktiga ord och personer

Edelsvärd, Adolf W.

[1824–1919] Svensk militär och arkitekt. Var som chefsarkitekt för SJ ansvarig för konstruktionen av hela 5 725 byggnader runt om i landet. Skapade också flera kyrkor, bland annat Hagakyrkan och Engelska kyrkan i Göteborg.

Ehrenstrahl, David Klöcker.

[1628–1698] Svensk konstnär. Utsågs 1661 till hovporträttmålare. Är mest känd för plafonden i Riddarhuset och målningarna ”Korsfästelsen” och ”Yttersta domen” i Storkyrkan i Stockholm. Kallas ofta för den svenska målarkonstens fader.

Gustav Wasa.

[1496–1560] Svensk kung från 1523 till sin död 1560. Gustav Vasa är en av de mest inflytelserika kungarna i svensk historia. Gustav införde arvsmonarkin i Sverige och reformerade kyrkan. Många menar att Vasa skapade den moderna svenska nationalstaten.

L'Archevêque, Pierre Hubert.

[1721–1778] Fransk skulptör och bildhuggare som var verksam

i Stockholm. Var ledamot i Kungliga Vetenskapsakademien från 1768. Är mest känd för statyerna av Gustav Vasa vid Riddarhus-torget och Gustav II Adolf vid Gustaf Adolfs torg.

Oxenstierna, Axel.

[1583–1654] Riksråd, rikskansler och greve. Var i praktiken Sveriges regent i mer än 20 år efter Gustav II Adolfs död 1632 eftersom drottning Kristina då var omyndig.

Sergel, Johan Tobias.

[1740–1814] Svensk bildhuggare, målare och medlem i den franska konstakademien. Ett av hans mest kända verk är Gustav III:s staty på Skeppsbron i Stockholm. Har gett namn åt Sergelgatan och Sergels torg i Stockholm.

de la Wallée, Simon.

[1590–1642] Fransk arkitekt som verkade i Sverige under större delen av sin karriär. Var den förste utbildade arkitekten i Sverige när han flyttade hit 1637. Betraktas som grundare av yrket i landet. Är mest känd för Hässelby slott, Fiholms slott, Riddarhuspalatset och Torstenssonska palatset i Stockholm.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Här kan du söka bland e-böcker från flera olika förlag om en rad olika ämnen, bland annat historia och arkeologi.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott«"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)